

ERRSI TEATAJA

EESTI RAHVATANTSU JA RAHVAMUUSIKA SELTSI AJALEHT

APRILL 2008

1. Maie Orava võistutantsimine	4. Tunnusta juhti
2. Noorte pillimeeste võistumängimise analüüs	5. Rahvamuusikute eelproov
3. Tantsupeo ülevaatekontsert tulekul	6. Mai kalender

MAIE ORAVA VÕISTUTANTSIMISE VÕITJAD TEADA

19. aprillil toimus Viimsis IV Maie Orava tantsude võistutantsimine. Samas tähistati ka 50 aasta möödumist Maie Orava tantsuõpetaja karjääri algusest.

Päev algas juba varakult, kui esimestena asusid mõõtu võtma 25 naisrühma, kes lisaks ülimalle naiselikkusele olid teistes kategooriates võistlejatest peajagu üle ka osalejate arvukuse poolest. Naisrühmade kohustuslikuks tantsuks oli *Lõolugu*, mille lustlik viis kõigile pealtvaatajaile lõpuks pähe kulus.

B- ja D-segarühmade kategoorias, kus kohustusliku tantsuna esitati *Virumageda*, oli osalejaid kokku 14. A-segarühmi osales sel korral kõigest neli, kes kõik esitasid Maie Orava tantsu *Kolga karapil*.

Kõiki neid tantse (mida oli kokku lausa 86!) hindas asjatundlik žürii järgmises koosseisus: tunnustatud tantsupedagoog Henn Tiivel, 2007. aasta parim uute tantsude looja Helen Reimand, tantsupedagoog Ülle Feršel, tantsupedagoog ja näitleja Laine Mägi ning Viimsi valla esindajana Kadi Bruus. Oma hinnangu kõigile osalejatele andis loomulikult ka tantsude autor isiklikult.

Kui tantsud tantsitud, oli kõigil soovijatel võimalik õnnitleda Maie Oravat tähtsa juubeli puhul - ega 50 aastat tantsuõpetajana pole naljaasi. Pärast seda tehti ametlikult teatavaks IV Maie Orava tantsude võistutantsimise tulemused:

Naisrühmade kategoorias kuulutati võitjaks Tallinna Järveotsa Gümnaasiumi neidude rühm *Viisuveeretajad* (juhendaja Merle Lättekivi), teise koha sai Jõgeva naisrühm *Jõgevahe pere* (Airi Rütter) ning kolmanda koha Laiuse naisrühm *Meie Mari* (Virve Muser).

B- ja D-segarühmade kategoorias osutusid võidukaks *Kose noorterühm* (Kadri Tiis), teise koha sai Kohila tantsurühm *Rõõmutallad* (Ulvi Mägi) ja kolmanda *Kolga rahvatantsurühm* (Karin Soosalu).

A-segarühmade võitjaks kuulutati *tantsuselts Toome* (Lea Kurvits), teise koha sai rahvatantsuansambel *Tarbatu* (Jaanus Randma) ning kolmanda *Tartu Ülikooli Rahvakunstiansambli vilistlasrühm* (Aveli Asber).

Rändauhinna ning ühtlasi ka järgmise võistutantsimise korraldamise au sai endale B-ja D-segarühmade kategooria võitja *Kose noorterühm*.

Vaata kõiki tulemusi aadressilt <http://www.errs.ee/public/Orav190408.xls>

Katrin Ernits

NOORTE PÄRIMUSMUUSIKUTE VÖISTUMÄNGIMINE ANDIS KOGEMUSI

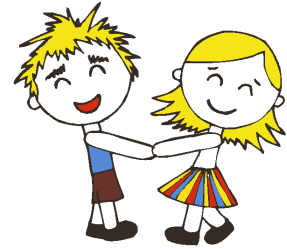
Aprilli alguses toimunud noorte rahvatantsufestivalil ja noorte pärimusmuusikute võistumängimisel võtsid oma vahel mõõtu 26 noort pillimängijat üle Eesti. Mängiti nii rahvamuusikapalu kui nende töötlusi. Hinnati kahes vanuseastmes: kuni 12-aastaste ja kuni 19-aastaste seas. Žüriisse kuulusid *Igor Tõnurist, Margus Veenre, Kadri Ginnakaina Laube, Juhan Uppin, Kalev Järvela*.

Võistumängimisel tekkinud mõtteid jagab žürii esimees Kadri Ginnakaina Laube:

Pillimäng on tore, seda tunnet andsid edasi peaaegu kõik võistumängimise osavõtjad. Kindlasti ei tohi pillimängu toreduse tunnet ka edaspidi ära unustada.

Lisaks kohustuslikele paladele, mis ei olnud sugugi lihtsad on ju igaühe muusikaline taust erinev, olid ka paljud omal valikul valitud lood liiga rasked. Raske on välja töötada

ühtset süsteemi, et iga võistleja oleks võrdne. Nooremate vanuserühmas võttis võistumängimisest osa nii 6- kui 1-aastase mängukogemusega pillimängijaid. Hindajatele tegi tehnilise taseme ebavõrdsus töö raskeks. Ei ole võimalik nii erineva muusikalise tausta ja mängukogemusega mängijaid pingeritta panna. Rahvamuusikas jääb kõige tähtsamaks siiski mängurõõm. Kui mängijatel tekib ühine repertuaar, saab juba koos mängida- kes viisi, kes saadet, kel on juba oskused improvisatsiooniks.

Rõõmsa üllatusena tuli see, et osavõtjad mängisid erinevaid pille - esindatud olid erinevad kanded, viiul, mandoliin, plokkflööt, lõõtsadega pillid. Kindlasti võiksid viiulimängijad ka hiiu kandle kätte võtta ning selle peal lugusid ja uusi unustatud kõlasid otsida.

Enamus lugusid, mis ettekandmisele tulid, olid tantsulood. Samas ei olnud esitused väga tantsupärased. *Tursamäe polka* oli enamasti reilendrina või veel aeglasemalt esitatud. Arvatavasti oli siin põhjuseks loo keerukus ja mängijate vähene mängukogemus. *Aamer August* kõlas labajalapäraselt, kuigi loo alguses olev rütm tahtis segada sisseharjunud 3-peale tunnetust.

Kuigi hindamine oli keeruline, tuli välja selekteerida parimad. Siin sai otsustavaks nii tantsitavus, tehnilised mänguvõtted, veenvus. Nooremas rühmas paistsid silma kandlemängijad. **Marie Laanisto** Häädemeestelt (õpetaja Reine Niin), kes on väikekannelt mänginud vaid poolteist aastat, esitas *Tursamäe polka* erinevate variatsioonidega, mida paljud teised mängijad ei kasutanud. Marie mäng oli puhas ja kindel ning teenis oma tehnika ja lugudega nooremas vanuserühmas esikoha.

Teise koha otsustasime jagada kahe rahvakandlemängija vahel- viie aastase staažiga **Marii Keerd** (Keila muusikakool, õpetaja Pille Karras) on hea tunnetusega tantsupillimees. Marii nautis oma mängu ja tekitas soovi tantsida. Lugudes oli hea hoog, kuigi mõningate tehniliste apsudega, mis siiski ei kahandanud üldmuljet. Tähtis on, et pillimees, pill ja lugu üks oleksid. **Teno Kongi** (Lehtse Põhikool, õpetaja Tiiu Tikkerper) võlus publiku ja žürii kohe, kui publiku ette astus. Temast õhkas rahu ja nii kui Teno lood lahti lõi, tekkis silme ette külapidu, kus nurgas mängib pillimees ja rahvas tantsib. Võrumaal öeldakse Teno kohta „Süamega asja man!“.

Nelja aastase mängukogemusega rahvakandlemängijal **Liisa Paistel** (Orissaare Muusikakool, õpetaja Öie Pärtel), kes žürii hinnangul kolmanda koha tiitli pälvis, oli samuti hea tehniline põhi, kuid lavaline olek jäi siiski oma veenvuselt esimestele

veidike alla. Lisaks paistsid nooremas vanuserühmas silma pooleteist aastat lõõtsa mänginud **Johannes Müür** (Orissaare Muusikakool, õpetaja Õie Pärtel), kuus aastat viiulit mänginud **Luise Risthein** (Tapa Muusikakool, õpetaja Ilmar Kald) ja omaloomingu eripreemia laureaat **Anna-Maria Reinvald** (Lasnamäe Muusikakool, õpetaja Kristi Alas), kes lisaks oma tehtud loole publikut ka Poola looga üllatas.

Vanemas vanuserühmas noppis esikoha **Katriin Lember** (Keila Muusikakool, õpetaja Pille Karras) kromaatilisel kandelil. Taas said otsustavaks hea hoog ja tehnika. Lisaks kohustuslikule palale Aamer August kõlasid valss Matsoni järgi ja reinlender Julius Helenurme järgi.

Teisele kohale mängis ennast viiuldaja **Matis Leima** (Saku Gümnaasium, õpetajad Indrek Kalda, Avo Uukado). Matise nautis mängu ja suhtles kelmikalt publikuga. Eraldi tuleks ära mainida Laura Linnaks, kes Matist kromaatilisel kandelil saatis. Viiuli ja kandle koostöö oli väga hea, mängijate suhtlemine läbi muusika tekitas tunde, et kolm lugu jäi väheks. Oleks tahtnud veel mõned lood duo esituses kuulata.

Kolmas koht läks jagamisele kahe täiesti erineva stiili ja tunnetusega ning pillidega mängijate vahel. Plokkflöödimängija **Hälis Rünk** (Rakvere Muusikakool, õpetaja Kadri Mägi) haaras oma oleku ja mänguga publiku enda haardesse. Põnevad seaded ja taustakitarri kasutamine tekitas tunde, nagu istuksime Viljandi Folgi kontserdil. Samas kaheksa aastat viiulit mänginud **Pauliine Põlder** (õpetaja Jaanus Põlder) võlus publikut oma kindla ja tugeva tooniga viulimänguga. Mitte kõik viiuldajad ei suuda üksinda tantsuks mängida, Pauliine käes kõlas viul kui orkester ja tema pilli järgi saaks terve saalitäis rahvast tantsu lüüa.

Žürii soovitus õpetajatele- õpilastele on, et tundides lisaks lugude õppimisele lood ka läbi TANTSITAKS. Kui õpilane mängib polkat, kuid polka tantsusamme ei tea, on raske tantsitavalt ja veenvalt tantsulugusid mängida. Nii tekib tehislik muusika, mille järgi väga raske samme seada, kuna puudub vastav tunnetus ja hoog.

Kindlasti tuleb tunnustada õpetajaid, kes õpilastega suure töö ära teinud ja lood selgeks õpetanud. Õpilastele jääb soovida ainult mängurõõmu. Kui on rõõm ja tahtmine pilli mängida, on mäng lõbus enda jaoks, huvitav ja veenev kuulajale ja hea muusika tantsijale.

TUNNUSTA TEGIJAT

Kuni 1. maini on kõigil asjasthuvitatud organisatsioonidel ja isikutel võimalus esitada Ullo Toomi nimelise stipendiumi kandidaate.

Fondi eesmärk on jäädvustada mälestust Ullo Toomist ning väärtustada rahvatantsualast tegevust. Stipendiumi antakse välja eesti rahvatantsul ja/või autoritantsul põhineva silmapaistva tegevuse eest. Stipendiumi andmise aluseks võivad olla edukad esinemised, taidlustantsu käsitlev(ad) või harrastajatele mõeldud publikatsioon(id) või muud teostatud projektid. Seni on stipendiumit välja jagatud kahekümnel korral, viimati pälvis selle Eesti Raadio helirežissöör **Külli Tüli**.

Vabas vormis esildised koos kandidaadi tutvustusega palume saata 1. maiks 2008 aadressil Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus, Suur-Karja 23, 10148 Tallinn, faks 6 273 125, e-post laulupidu@kul.ee.

Stipendium antakse üle Ullo Toomi sünniaastapäeval 14. septembril.

Kadri Tiis

HARJUMAA JA TALLINNA RAHVAMUUSIKUTE KOKKUSAAMINE

**27. aprillil kell 11-16 toimub Tallinnas Salme Kultuurikeskuses XIII Harjumaa ja Tallinna rahvamuusikapäev ja XV üleriigilise rahvamuusika-
peo eelproov.** Eelproovile tulevad kõik kollektiivid ja üksikpillimehed, kes võtavad osa 27.-28. juunil Haapsalus toimuvast rahvamuusikute juubelipeost.

Proovis mängitakse läbi kogu repertuaar, ühtlustatakse mängutehnikat. Töö toimub pillirühmiti, hiljem koond-orkestrina. Proov lõpeb avaliku kontserdiga, kus kollektiivid esitavad 10-minutilise kava oma repertuaarist. Eelproovi läbiviijad on XV rahvamuusika-
peo üldjuht ja lavastaja Ahto Nurk, koondorkestri üldjuhid Virve Lääne ja Heldur Vaabel, kandleorkestri üldjuht Ella Maidre ja viuldajate üldjuht Toomas Torop.

27. aprillil palume kaasa võtta oma pilli, puldi, noodid, rahvariided, vahetusjalatsid, soovi korral võileiva ja joogi. (hoiame aega kokku). Ootame kõiki tublisid Harjumaa ja Tallinna rahvamuusikuid eelproovi! Aga ühineda võivad ka need kollektiivid, kes mingil põhjusel ei saa mujale eelproovi minna. Head tervist ja kaunist muusikaloomingut kõigile tegijaile!

Virve Lääne

TANTSUPIDU SÜNNIB JUBA 18. MAIL

18. mail võivad kõik huvilised, aga eelkõige tantsujuhid Salme Kultuurikeskuses näha miniatuuris seda, mis 2009. aasta tantsupeol Kalevi staadionil toimuma hakkab. Et kuidas see MERI siis ikka lainetama lööb...

Esitluskontsert-seminar on tantsupeo ettevalmistava õppeprotsessi osa ehk meie sõnu „laevapere väljaõpe”, mis sisaldab peokava tervikuna esitamist õpetajatele-tantsujuhtidele. Eesmärgiks on anda tervikpilt peost ja tantsulavastuse ideest. Oluline on ju häälestamine *üheshingamiseks*. Loodame, et õpetajal on lihtsam ja usutatavam repertuaari omandada ja tantsijatele edasi anda, kui ta tajub ka ise tervikut, teab täpselt ette, miks me just sel korral neid tantse tantsime.

Juba praeguseks on nii mõnigi vana tants saanud uue muusikalise kuue tänu toredatele pillimängijatele ja lauljatele nagu näiteks Boris Lehtlaan, Tiit Kikas, Jaan Elgula, Anu Taul jne. Esmattekandele tuleb päris mitu spetsiaalselt sellele peole loodud tantsu. Põnevusega ootame peo avaloo valmimist.

Tantsurühmadest osalevad Tallinnast Tontar, Kuljus, Pelgulinna Gümnaasiumi tantsulapsed, Sõleke, aga ka Võrust naisrühm Viire, Jürist noorterühm Sukad ja tagi, Uulust naisrühm Ülejala. Ülemere tulevad tantsijad Hiiumaalt, segarühm Taidelaid. Kõik see tantsijate vägi kokku on pea 300 inimest.

Pärast tantsude ettetantsimist toimub arutelu, kus on kõigil tantsujuhtidel võimalus oma arvamust nähtu-kuuldu kohta avaldada. Koos Teiega sünnib lugu merest!

Kadri Tiis, Laulu- ja Tantsupeo SA tantsutoimetaja

SELTSIL UUS RAHVAMUUSIKA MENTOR

ERRSi juhatus kinnitas uue mentori. Tööd alustab rahvamuusik **Enrik Visla**, kes õpetab viulit, löötspilli, karmoškät, hiiu kannelt. Annab nõu rahvamuusikaansambli

loomisest ja koosmängust ning õpetab uute pillide valmistamist. Täna on seltsil 18 rahvatantsu ning 13 rahvamuusika mentorit. (vt ka www.errs.ee/?id=10442)

MAI KALENDER

01. RKS "Leigarid" lasterühma 20. juubel Salme Kultuurikeskuses kell 15
03. TEEME ÄRA koristustalgud üle Eesti
10. Vabariiklik naisrühmade võistutantsimine Põlvas
17. Tantsupäev Räpinas
17. Ida-Virumaa memme-taadi pidu
18. 2009. aasta tantsupeo esitluskontsert Salme Kultuurikeskuses
18. Erich Loit 80 ja Heldur Vaabeli 80 kontsert Tallinna Matkamajas kell 13
23. V rahvamängude festival *Kes aias* Põlvas
24. Viljandi maakonna laulupüha ja tantsupidu *Viljandimaa laulab ja tantsib*
24. Ida-Virumaa rahvatantsijate põlvkondade tantsupidu
24. KAERA-JAANI võistutantsimine Võnnus (www.vonnu.ee/kaerajaan)
24. Rahvarõivapäev Eesti Rahva Muuseumi näitusemajas
- 24.-25. Arhailise loomingu festival *Regiöö* Tartus, www.tartu.ee/regiöö
25. Võrumaa memme-taadi pidu Rõuges
25. Kolme põlvkonna tantsupidu *Kodu* Põlvas
25. X Tartumaa memme-taadi lustipidu Elvas
- 30.-31. Uma pidu. Võrokeeline laulu- ja rahvapido www.umapido.ee
31. Jõgevamaa tantsupidu Põltsamaal
31. Raplamaa laulu- ja tantsupidu Juuru vallas
31. Tartumaa tantsupidu Elvas
- 31.-01. Folklooripidu Kirde Killad Mäetaguse mõisas

29. aprillil tähistab 80. juubelit muusikapedagoog ja orkestrijuh

Heldur Vaabel

20. mail tähistab 80. juubelit - EOR- i dirigent, lugude seadja, orkestrijuh ja violamängia **Erich Loit**

Palju õnne!

PEALTKUULDUD KAHEKÕNE (*VeijoTormis-Jüri Aarma*)

VT: Eks me kõik ole üks. Vepsa, vadja, ingeri, liivi... ka teised. Erinevusi muidugi on – mina otsin ühist. Laias laastus me ju sama väike rahvas. Mõni meist juba olematuses.

JA: **Mis meist endist saab?**

VT: Ootab sama saatus. Pikkamööda küll, aga nii läheb. Mina teen endast oleneva, et seda edasi lükata. Tuleb vähemalt jälg jätta.

JA: **Kas see ongi kõik?**

VT: Mina muud ei oska. Muu sõltub teistest, noorematest.

JA: **Kuidagi väga rahulikult lausute neid sõnu. Mida paarisaja aasta pärast meie järeltulijad selle kohta ütlevad?**

VT: Võib-olla ütlevad – okay?

Maaleht 5.03. 2008

JÄRGMINE TEATAJA ILMUB 28. MAIL
KAASTÖÖD OODATUD AADRESSILE kadri@errs.ee